U C H W A Ł A

S E N A T U R Z E C Z Y P O S P O L I T E J P O L S K I E J

z dnia 17 grudnia 2020 r.

w sprawie wniesienia do Sejmu projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r., Senat wnosi do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.

Jednocześnie upoważnia pana senatora Krzysztofa Kwiatkowskiego do reprezentowania Senatu w pracach nad projektem.

MARSZAŁEK SENATU

Tomasz GRODZKI

projekt

U S T A W A

z dnia

o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych

Art. 1. W ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2020 r. poz. 30, 413, 568, 1086 i 1458) w art. 618b § 3 otrzymuje brzmienie:

„§ 3. Górną granicę należności, o których mowa w § 2, stanowi równowartość 10% kwoty bazowej dla osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe, której wysokość, ustaloną według odrębnych zasad, określa ustawa budżetowa. W przypadku gdy ogłoszenie ustawy budżetowej nastąpi po dniu 1 stycznia roku, którego dotyczy ustawa budżetowa, podstawę obliczenia należności za okres od 1 stycznia do dnia ogłoszenia ustawy budżetowej stanowi kwota bazowa w wysokości obowiązującej w grudniu roku poprzedniego.”.

Art. 2. W ustawie z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2020 r. poz. 755, 807, 956 i 2186) w art. 86 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Górną granicę należności, o których mowa w ust. 2, stanowi równowartość 10% kwoty bazowej dla osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe, której wysokość, ustaloną według odrębnych zasad, określa ustawa budżetowa. W przypadku gdy ogłoszenie ustawy budżetowej nastąpi po dniu 1 stycznia roku, którego dotyczy ustawa budżetowa, podstawę obliczenia należności za okres od 1 stycznia do dnia ogłoszenia ustawy budżetowej stanowi kwota bazowa w wysokości obowiązującej w grudniu roku poprzedniego.”.

Art. 3. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

U Z A S A D N I E N I E

I. Geneza proponowanej regulacji prawnej

Do Rzecznika Praw Obywatelskich sukcesywnie wpływają wnioski dotyczące kosztów postępowania sądowego ponoszonych przez osoby niebędące stroną postępowania.

W związku z tym w Biurze Rzecznika Praw Obywatelskich została przeprowadzona analiza prawna, która pokazuje, iż w zakresie zwrotu kosztów ponoszonych przez wezwanego do stawiennictwa świadka przepisy procedur karnej i cywilnej nie przystają do aktualnych realiów społeczno–gospodarczych. Osoba stawiająca się w sądzie lub prokuraturze w charakterze świadka musi zwykle poświęcić na ten cel znaczną ilość czasu. Należy tu uwzględnić nie tylko czas potrzebny na samo złożenie zeznań, lecz także oczekiwanie na wywołanie sprawy lub przesłuchanie pozostałych świadków (w przypadku wezwania kilku osób na tę samą godzinę) oraz dojazd do siedziby wzywającego organu i powrót do miejsca pracy, w efekcie czego w większości przypadków konieczność składania zeznań uniemożliwia osobie wezwanej wykonywanie pracy lub prowadzenie innej działalności zarobkowej przez znaczną część dnia pracy albo niekiedy przez jego całość.

Przepisy dotyczące kosztów postępowania karnego i cywilnego przewidują rozwiązania mające zapewnić osobie wezwanej w charakterze świadka zwrot utraconego zarobku lub dochodu (odpowiednio art. 618b ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego, dalej „k.p.k.” oraz art. 86 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, dalej: „u.k.s.c.”). Art. 618b § 1 k.p.k. oraz art. 86 ust. 1 u.k.s.c. stanowią, że „świadkowi przysługuje zwrot zarobku lub dochodu utraconego z powodu stawiennictwa na wezwanie sądu”. Jednocześnie art. 618b § 3 k.p.k. oraz art. 86 ust. 3 u.k.s.c. przewidują ograniczenie maksymalnej wysokości tego zwrotu, wskazując, że górną granicę tej należności stanowi równowartość 4,6% kwoty bazowej dla osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe, której wysokość, ustaloną według odrębnych zasad, określa ustawa budżetowa. Zarówno w 2019 r., jak i w 2020 r., ten maksymalny pułap zwrotu był równy kwocie 82,31 zł[1)].

[1)] Zob. art. 9 ust. 1 pkt 2 ustawy budżetowej na rok 2019 z dnia 16 stycznia 2019 r. (Dz. U. poz. 198), art. 9 ust. 1 pkt 2 ustawy budżetowej na rok 2020 z dnia 14 lutego 2020 r. (Dz. U. poz. 571).

Maksymalna wysokość tej kwoty (za cały dzień utraconego zarobku lub dochodu) jest rażąco niska, jeśli weźmie się pod uwagę warunki gospodarcze na rynku polskim, a także przepisy dotyczące wynagrodzenia minimalnego. Jest ona bowiem znacznie niższa nawet od przeciętnego dziennego wynagrodzenia osoby otrzymującej płacę minimalną. W 2019 i 2020 r. wysokość płacy minimalnej ustalona była odpowiednio na poziomach 2.250 zł i 2.600 zł , co daje roczne wynagrodzenie w kwocie 27.000 zł i 31.200 zł. Przy założeniu, że w roku kalendarzowym przypada średnio 250 dni roboczych oznacza to, że osoba pobierająca wynagrodzenie minimalne winna otrzymać przeciętne dzienne wynagrodzenie w wysokości 102,80 zł w 2019 r. oraz 124,80 zł w 2020 r. Należy dodać, że wysokość minimalnego wynagrodzenia w roku 2021 ma wynieść 2.800 zł.

Wzrost płac, w szczególności płacy minimalnej, następuje w innym tempie niż waloryzacja kwoty bazowej dla osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe, do której odwołują się art. 618b § 3 k.p.k. i art. 86 ust. 3 u.k.s.c. (dalej: „kwota bazowa”). Podkreślenia wymaga, że wysokość wynagrodzenia minimalnego i kwoty bazowej wynikają z dwóch odrębnych aktów prawnych, odpowiednio z rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów i ustawy budżetowej. W praktyce nie jest możliwe zapewnienie waloryzacji wynagrodzenia minimalnego i kwoty bazowej na tym samym poziomie. Na przestrzeni ostatnich lat doszło do desynchronizacji tych poziomów, czego praktyczną konsekwencją jest zbyt nisko określony maksymalny pułap zwrotu utraconego zarobku lub dochodu.

Powyższy stan prawny wymaga zmiany. Osoba wezwana w charakterze świadka nie może co do zasady uwolnić się od obowiązku stawiennictwa i zeznawania (art. 177 § 1 k.p.k., art. 261 § 1 k.p.c.). Usprawiedliwienie niestawiennictwa wymaga przedstawienia zaświadczenia wystawionego przez lekarza sądowego (art. 117 § 2a k.p.k., art. 2141 § 1 k.p.c.). Osoba wezwana jest zatem obowiązana do takiego rozplanowania swoich obowiązków zawodowych, aby móc uczynić zadość wezwaniu; w przypadku pozostawania w stosunku pracy, podstawę udzielenia takiej osobie zwolnienia stanowi § 6 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 15 maja 1996 r. w sprawie sposobu usprawiedliwiania nieobecności w pracy oraz udzielania pracownikom zwolnień od pracy.

Konieczność składania zeznań wiązać się może dla osoby wezwanej z istotną utratą przychodu w szczególności, jeśli przesłuchanie trwa więcej niż jeden dzień. Pomimo, że konieczność złożenia zeznań jest dopuszczalnym obowiązkiem nałożonym na obywatela w demokratycznym państwie prawnym, to art. 31 ust. 3 Konstytucji przemawia za tym,

aby związane z tym ujemne konsekwencje dla świadka zostały w rozsądnym stopniu wyrównane. Samo wprowadzenie pewnego maksymalnego pułapu zwrotu w istocie uznać należy za zasadne, albowiem w przeciwnym przypadku przesłuchanie osób szczególnie dobrze zarabiających mogłoby przekroczyć możliwości finansowe sądów i prokuratur. Niemniej wypada też stwierdzić, że obecnie obowiązująca górna granica jest rażąco zbyt niska.

Zaznaczyć trzeba, że prawa majątkowe podlegają ochronie konstytucyjnej. Zgodnie ze stanowiskiem Trybunału Konstytucyjnego, prawo do żądania zwrotu utraconego dochodu lub wynagrodzenia z powodu stawiennictwa w roli świadka stanowi takie właśnie prawo i tym samym podlega ochronie na podstawie art. 64 ust. 2 Konstytucji RP[2)].

Podkreślić należy, że obecny stan prawny nosi znamiona pewnej nielojalności ze strony prawodawcy wobec obywatela. Wymogi formalne warunkujące przyznanie zwrotu utraconego zarobku lub dochodu są bowiem dość daleko idące. Z jednej strony wymaga się od osoby wezwanej wykazania zarówno faktu, jak i wysokości rzeczywiście utraconego zarobku lub dochodu (art. 618b § 4 k.p.k., art. 86 ust. 4 u.k.s.c.) oraz przewiduje niezwykle krótki 3-dniowy termin na złożenie stosownego wniosku (art. 618k § 1 i 2 k.p.k., art. 92 ust. 1 i 2 u.k.s.c.), a także skrócony, 3-letni okres przedawnienia roszczenia o ich zwrot (art. 618k § 3 k.p.k., art. 92 ust. 3 u.k.s.c.).

Ponadto ustawodawca obliguje osobę wezwaną do stawiennictwa. W przypadku jego braku organ prowadzący postępowanie może nałożyć na świadka grzywnę, a nawet ukarać go porządkową karą aresztu (art. 285 § 1 i art. 287 § 2 k.p.k. oraz art. 274 § 1 k.p.c.). Z drugiej jednak strony, nawet w przypadku spełnienia wszystkich wspomnianych wymogów, prawodawca uniemożliwia świadkowi uzyskanie zwrotu faktycznie utraconych przychodów, ograniczając ich zwrot do poziomu poniżej tego, który ten sam prawodawca uznaje za wynagrodzenie minimalne. Takie rozwiązania można ocenić jako niezgodne z zasadą demokratycznego państwa prawa określoną w art. 2 Konstytucji RP. Dbałość o interes finansowy Skarbu Państwa w tym przypadku przyjmuje charakter nieproporcjonalny do dolegliwości wyrządzonej świadkowi.

Przypomnieć jednocześnie należy, że w przypadku podniesienia maksymalnego pułapu zwrotu określonego w art. 618b § 3 k.p.k. oraz art. 86 ust. 3 u.k.s.c., jeśli świadek faktycznie

---

[2)] Wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 22 marca 2011 r., sygn. akt SK 13/08.

utracił niższą kwotę (np. ponieważ stawiennictwo było krótkie), należeć mu się będzie oczywiście kwota rzeczywiście utracona.

W związku z powyższym wydaje się zasadna zmiana opisanego wyżej stanu prawnego i podwyższenie, a tym samym urealnienie, maksymalnej kwoty zwrotu utraconego zarobku lub dochodu przysługującego świadkowi.

II. Rzeczywisty stan w dziedzinie, której dotyczy projekt ustawy

Reguły dotyczące przysługującemu świadkowi zwrotu zarobku lub dochodu utraconego z powodu stawiennictwa na wezwanie sądu lub organu prowadzącego postępowanie przygotowawcze w postępowaniu karnym i cywilnym zostały uregulowane odpowiednio w art. 618b k.p.k. oraz art. 86 u.k.s.c. W myśl tych przepisów wynagrodzenie za utracony zarobek lub dochód za każdy dzień udziału w czynnościach postępowania przyznaje się świadkowi w wysokości jego przeciętnego dziennego zarobku lub dochodu. W przypadku świadka pozostającego w stosunku pracy przeciętny dzienny utracony zarobek oblicza się według zasad obowiązujących przy ustalaniu należnego pracownikowi ekwiwalentu pieniężnego za urlop.

Jednocześnie ustawodawca określił górną granicę tych należności, która stanowi równowartość 4,6% kwoty bazowej dla osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe, której wysokość, ustaloną według odrębnych zasad, określa ustawa budżetowa. W przypadku gdy ogłoszenie ustawy budżetowej nastąpi po dniu 1 stycznia roku, którego dotyczy ustawa budżetowa, podstawę obliczenia należności za okres od 1 stycznia do dnia ogłoszenia ustawy budżetowej stanowi kwota bazowa w wysokości obowiązującej w grudniu roku poprzedniego.

Należy dodać, że utratę zarobku lub dochodu, z powodu stawiennictwa na wezwanie sądu lub organu prowadzącego postępowanie przygotowawcze, oraz ich wysokość świadek powinien należycie wykazać.

III. Różnice między dotychczasowym a proponowanym stanem prawnym

W ramach proponowanych zmian w art. 618b § 3 k.p.k. oraz art. 86 ust. 3 u.k.s.c. zakłada się podwyższenie maksymalnej kwoty zwrotu utraconego zarobku lub dochodu. W celu osiągnięcia powyższego przewiduje się zwiększenie z 4,6% do 10% równowartości

kwoty bazowej dla osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe, która stanowi górną granicę należności przysługujących świadkowi za utracony zarobek lub dochód za każdy dzień udziału w czynnościach postępowania.

Zgodnie z art. 3 projektowanej ustawy ma ona wejść w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, co ma zapewnić minimalną *vacatio legis* zgodnie z przepisami art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych.

IV. Przewidywane skutki proponowanych zmian

Brak pełnego czy nawet proporcjonalnego zwrotu utraconego przychodu może zniechęcać osoby wezwane w charakterze świadka do stawiennictwa. Brak stawiennictwa świadka z kolei prowadzić może do konieczności wezwania go ponownie, a w tym celu wyznaczenia dodatkowego terminu rozprawy. Ponadto może być konieczne przedsięwzięcie czynności związanych z zatrzymaniem i przymusowym doprowadzeniem świadka (art. 285 § 2 k.p.k., art. 274 § 1 k.p.c.). Wszystkie te konsekwencje same w sobie generują koszty dla sądu lub prokuratury prowadzących postępowanie oraz mogą prowadzić do przedłużania się postępowań. Podwyższenie maksymalnego pułapu zwrotu utraconego zarobku lub dochodu może doprowadzić do zwiększenia skuteczności wezwań do stawiennictwa i tym samym do oszczędności związanych z brakiem konieczności wyznaczania dodatkowych terminów, a także do przyspieszenia postępowań w ogólności.

Oczekiwane skutki społeczne, gospodarcze i finansowe zostały przedstawione w Ocenie Skutków Regulacji.

V. Konsultacje

Nadesłane w ramach konsultacji opinie i uwagi są zamieszczone na senackiej stronie internetowej. Wyniki konsultacji zostały przedstawione w Ocenie Skutków Regulacji.

VI. Oświadczenie o zgodności projektu ustawy z Prawem Unii Europejskiej

Projekt ustawy nie jest objęty zakresem prawa Unii Europejskiej.

Tytuł projektu: *ustawa o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych* **Przedstawiciel wnioskodawcy:** Senator Krzysztof Kwiatkowski **Osoby odpowiedzialne za projekt w Biurze Legislacyjnym:** Danuta Drypa, legislator, tel. 22 694 9192 Marian Fałek, ekspert ds. OSR, tel. 22 694 9082	**Data sporządzenia:** 27 listopada 2020 r. **Źródło: Rzecznik Praw Obywatelskich** **Nr druku: 228, 228 S**

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Przepisy dotyczące kosztów postępowania karnego i cywilnego przewidują rozwiązania mające zapewnić osobie wezwanej w charakterze świadka zwrot utraconego zarobku lub dochodu (odpowiednio art. 618b *ustawy z dnia 6 czerwca 19987 r. – Kodeks postępowania karnego,* dalej „k.p.k." oraz art. 86 *ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych,* dalej „u.k.s.c."). Jednocześnie art. 618b § 3 k.p.k. oraz art. 86 ust. 3 u.k.s.c. przewidują ograniczenie maksymalnej wysokości tego zwrotu, wskazując, że górną granicę takiej należności stanowi równowartość 4,6% kwoty bazowej dla osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe. Zarówno w roku 2019, jak i 2020, maksymalny pułap zwrotu był równy 82,31 zł, co stanowiło ok. 34% przeciętnego dziennego wynagrodzenia w II kwartale 2020 r.[1] Konieczność składania zeznań wiązać się może dla osoby wezwanej z istotną utratą przychodu w szczególności, jeżeli przesłuchanie trwa więcej niż jeden dzień.

Z informacji przekazanej przez Rzecznika Praw Obywatelskich wynika, że obywatele sukcesywnie składają wnioski poruszające problem zwrotu kosztów osobom niebędącym stronami postępowania.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt.

Rekomenduje się projekt *ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.*

W projekcie ustawy proponuje się podwyższenie górnej granicy należności z tytułu zwrotu utraconego zarobku lub dochodu do równowartości 10% kwoty bazowej dla osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe.

Oczekuje się, że projektowana ustawa zapewni zwrot większej części utraconego zarobku lub dochodu osobom wzywanym w charakterze świadków w postępowaniach karnych i cywilnych.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Nie zachodzi konieczność analizy rozwiązań zastosowanych w krajach członkowskich UE.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt.

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
osoby wezwane w charakterze świadków w postępowaniach karnych i cywilnych			zwrot wyższych kwot z tytułu utraconego zarobku lub dochodu

[1] Zgodnie z Komunikatem Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z dnia 11 sierpnia 2020 r. w sprawie przeciętnego wynagrodzenia w drugim kwartale 2020 r., przeciętne wynagrodzenie wyniosło 5 024,48 zł, po uwzględnieniu liczby dni roboczych w II kwartale b.r., przeciętne dzienne wynagrodzenie wynosiło 243,12 zł.

sądy prokuratura			wyższe wydatki z tytułu zwrotu utraconego zarobku lub dochodu osobom wezwanym w charakterze świadka na podstawie przepisów procedury karnej i cywilnej

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji.

Projekt *ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych* został przesłany w dniu 14 października 2020 r. do zaopiniowania: Ministrowi Sprawiedliwości, Ministrowi Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej, Krajowej Radzie Sądownictwa, Sądowi Najwyższemu, Rzecznikowi Praw Obywatelskich, Prokuratorii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej, Krajowej Radzie Radców Prawnych, Naczelnej Radzie Adwokackiej, Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka, Stowarzyszeniu Sędziów Polskich „IUSTITIA", Stowarzyszeniu Sędziów THEMIS, I Zastępcy Prokuratora Generalnego Prokuratorowi Krajowemu oraz Stowarzyszeniu Prokuratorów „Lex Super Omnia". Termin nadsyłania opinii został wyznaczony do dnia 10 listopada 2020 r.

Minister Sprawiedliwości nie poparł inicjatywy legislacyjnej, gdyż w ustawie budżetowej na 2020 r. oraz w projekcie ustawy budżetowej na 2021 r. w części 15. *Sądy powszechne* nie zostały zabezpieczone środki na skutki finansowe związane z projektowaną zmianą przepisów.

Krajowa Rada Sądownictwa i **Sąd Najwyższy** nie zgłosili uwag.

I Zastępca Prokuratora Generalnego Prokurator Krajowy z uwagi na trudną sytuację budżetową Skarbu Państwa wyraził negatywną opinię o proponowanych zmianach.

Rzecznik Praw Obywatelskich stwierdził, że cel proponowanych zmian jest w pełni uzasadniony i projekt zasługuje na aprobatę, jako regulacja aktualnie niezbędna dla ochrony praw majątkowych człowieka i obywatela.

Zdaniem Rzecznika Praw Obywatelskich bezsprzecznie za słuszną należy uznać koncepcję podwyższenia maksymalnej wysokości zwrotu utraconego zarobku lub dochodu świadka do poziomu przynajmniej 10% kwoty bazowej dla osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe. Jednocześnie Rzecznik Praw Obywatelskich dodał, że proponowane rozwiązania mogą nie odpowiadać na wszystkie uzasadnione potrzeby osób wezwanych przed organ procesowy w charakterze innym niż strona, gdyż projektodawca nie rozważa zmian legislacyjnych polegających na zupełnym zniesieniu ustawowego limitu w odniesniu do kwoty zwrotu utraconego przez świadka zarobku lub dochodu.

Stowarzyszenie Sędziów Polskich IUSTITIA wyraziło poparcie rozwiązania urealniającego rekompensatę dla obywateli z tytułu strat i wydatków poniesionych w wyniku stawiennictwa w sądzie. Jednocześnie Stowarzyszenie wskazało, że należy dążyć do urealnienia zwrotu utraconego zarobku do faktycznie udokumentowanego zarobku osoby wezwanej do sądu.

Stowarzyszenie Prokuratorów „Lex Super Omnia" stwierdziło, że w pełni podziela zasadność projektowanej zmiany i zgadza się z tezami uzasadnienia projektu, iż dotychczasowa wysokość wynagrodzenia nie przystaje do realiów i z tego względu wymagana jest znacząca zmiana zaproponowana w przesłanym projekcie.

Naczelna Rada Adwokacka projekt oceniła pozytywnie.

W dniu 24 listopada 2020 r. Komisja Ustawodawcza oraz Komisja Praw Człowieka, Praworządności i Petycji na wspólnym posiedzeniu przyjęły projekt ustawy bez poprawek.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych.

(ceny stałe z 2020 r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	*Łącznie (0-10)*
Dochody ogółem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Wydatki ogółem	0	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.
Saldo ogółem	0	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.

Źródła finansowania	
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Projektowana ustawa będzie wpływała na stronę wydatkową sektora finansów publicznych. Podwyższenie maksymalnej wysokości utraconego zarobku lub dochodu, o którego zwrot może ubiegać się świadek (z poziomu 4,6% kwoty bazowej dla osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe do równowartości 10% tej kwoty), spowoduje wzrost wydatków budżetu państwa ponoszonych z tego tytułu. Na podstawie informacji przedstawionej przez Ministerstwo Sprawiedliwości odnośnie do skutków finansowych projektowanej ustawy można wnioskować, że wpływ projektowanych zmian na wzrost wydatków budżetu państwa, w części dotyczącej sądów powszechnych będzie nieduży. Brak jest natomiast dokładnych informacji odnośnie do wpływu projektowanej regulacji na wzrost wydatków prokuratury. W rozwinięciu powyższego założenia co do wzrostu wydatków budżetu państwa wypada dodać, iż z danych przekazanych przez Ministerstwo Sprawiedliwości[2] wynika, że w 2019 r. środki finansowe wydatkowane przez sądy w ramach części 15. budżetu państwa *Sądy powszechne*, dział 755 *Wymiar sprawiedliwości*, rozdział 75502 *Jednostki sądownictwa powszechnego*, § 3030 *Różne wydatki na rzecz osób fizycznych*, z przeznaczeniem na zwroty utraconych wynagrodzeń świadków i biegłych wyniosły 1.268 tys. zł, z kolei wydatki planowane w 2020 r. na ten cel wynoszą 1.580 tys. zł. W konsekwencji, w oparciu o ww. kwotę wydatków sądów przeznaczoną na zwroty utraconych wynagrodzeń świadków i biegłych w 2019 r. oraz kwotę zaplanowaną w 2020 r. – przy założeniu 117,40% wzrostu tych kwot – Ministerstwo Sprawiedliwości oszacowało **skutki finansowe** dla części 15. budżetu państwa *Sądy powszechne* w przedziale **od 1.489 tys. zł do 1.855 tys. Zł w skali roku**.

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe.

Skutki								
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	*Łącznie (0-10)*
w ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z 2020 r.)	duże przedsiębiorstwa	0	0	0	0	0	0	0
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	0	0	0	0	0	0	0
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	0	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.
w ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa	Brak wpływu.						
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	Osoby wezwane przez sąd lub prokuratora w charakterze świadka, w ramach toczącego się postępowania karnego bądź cywilnego, uzyskają wyższe kwoty zwrotu utraconego zarobku lub dochodu. Aktualnie maksymalny pułap zwrotu wyznacza równowartość 4,6% kwoty bazowej dla osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe, a po wejściu w życie projektowanej ustawy będzie to odpowiednio 10% wskazanej kwoty						

[2] Konsultacje projektu ustawy, pismo Ministerstwa Sprawiedliwości znak: DLPK-I.401.11.2020 dot. BPS.DKS.KU.0401.44.2020

		bazowej. Uwzględniając aktualnie obowiązującą wysokość kwoty bazowej dla osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe (1.789,42), można przyjąć, że pułap ten wzrośnie z 82,31 zł do 178,94 zł.

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu.

Brak wpływu.

9. Wpływ na rynek pracy.

Brak skutków.

10. Wpływ na pozostałe obszary.

☐ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☐ inne:	☐ demografia ☐ mienie państwowe	☐ informatyzacja ☐ zdrowie

Brak wpływu

11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego.

Planuje się, że przepisy projektowanej ustawy wejdą w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia ustawy.

12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?

Projektowana ustawa powinna podlegać ewaluacji po upływie trzech lat jej obowiązywania. Ewaluacja powinna pokazać wpływ wprowadzonych zmian na wysokość wydatków ponoszonych przez budżet państwa z tytułu zwrotu kosztów stawiennictwa świadków w postępowaniu karnym oraz cywilnym.

13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.).

Brak